

РЭФЕРАТ

Ільянковай Станіславы Вячаславаўны

Тэма: Эвалюцыя прававога становішча сялянск Беларусі другой паловы XIX – пачатку XX стст.

Ключавыя словы: Права, звычай, сялянкі, эвалюцыя, мадэрнізацыя, спадчына, шлюб, суд, развод.

Актуальность темы заключаецца ў разглядзе зместу штодзённасці беларускай вёскі другой паловы XIX – пачатку XX ст. і асэнсаванні сутнасці пераменаў у жыцці сялян эпохі мадэрнізацыі пры ўліку ўсяго комплексу сацыякультурных умоў, у тым ліку і «жаночага» фактару, які шмат у чым вызначае сферу вясковай штодзённасці. Феномен беларускай сялянкі і яе роля ў паўсядзённым жыцці вёскі эпохі мадэрнізацыі яшчэ не сталі аб'ектамі глыбокага і ўсебаковага аналізу для сучасных даследчыкаў.

Мэта даследавання заключаецца ў комплексным гістарычным аналізе эвалюцыі прававога становішча сялянск на тэрыторыі Беларусі другой паловы XIX – пачатку XX стст. **Аб'ектам** даследавання - з'яўляюцца сяляне беларускай вёскі другой паловы XIX – пачатку XX стст. **Прадметам** – становішча сялянск у апісаны храналагічны перыяд. **Метадалагічнай асновай** працы з'яўляецца прынтцып гістарызма, сістэмнасці і каштоўнасці ў гісторыі.

Асноўныя палажэнні, якія выносяцца на абарону. Другая палова XIX – пачатак XX стст. – гэта перыяд пачатку мадэрнізацыі краіны, час істотных зменаў у жыцці беларускай вёскі. Звыклы ўклад сельскага жыцця і традыцыйныя інстытуты сялянскага свету былі падвергнуты магутным інавацыйным уздзеянням. Вясковая жанчына, будучы носбітам кансерватыўнага пачатку вясковага побыту, аказалася больш успрымальнай і хутчэй адаптавалася, чым мужчыны, да новых умоў жыцця, да іншай сутнасці гендэрных роляў у сельскай штодзённасці. Працэс мадэрнізацыі істотна рассунуў межы звыклага свету сялянкі. Узрослая сацыяльная мабільнасць сельскага насельніцтва, у тым ліку і сялянск, выклікала карэнныя перамены ў штодзённасці вёскі. У беларускай вёсцы правы жанчын рэгуляваліся не толькі пісьмовымі законамі, але і своеасаблівым складам іх сямейнага побыту, які існаваў незалежна ад дзеючых юрыдычных пастановаў і вызначаўся паняццем «звычайнае права». У канцы XIX – пачатку XX стст хутка слабеў уплыў абшчыны, прыхода, двара. Сур'ёзнаму выпрабаванню падвергліся сямейна-шлюбныя адносіны. Вясковая жанчына была вымушана прыстасоўвацца да новых умоў. У ходзе такой адаптацыі прававое становішча сялянск пацярпела значныя змены. Мяняліся жыццёвыя прыярытэты, сямейныя стратэгіі, працоўныя функцыі, сэксуальныя паводзіны. Сялянкі ўсе часцей і больш рашуча сталі звяртацца ў судовыя інстанцыі з мэтай адстойвання сваіх правоў.

Структура і аб'ём дыпломнай працы. Дыпломная праца складаецца з уводзінаў, чатырох частак, заключэння і спіса выкарыстанай літаратуры. Агульны аб'ём працы – 68 старонак старонак. З іх: спіс крыніц і літаратуры – 9 (143 найменняў), рэферат на беларускай, рускай і ангельскай мовах – 3.

РЕФЕРАТ

Ильенковой Станиславы Вячеславовны

Тема: Эволюция правового положения крестьянок Беларуси во второй половине XIX – начале XX вв.

Ключевые слова: Право, обычай, крестьянки, эволюция, модернизация, наследство, брак, суд, развод.

Актуальность темы заключается в рассмотрении содержания повседневной жизни белорусской деревни во второй половине XIX – начале XX вв. и понимании сущности изменений в жизни крестьян в эпоху модернизации с учетом всего комплекса социокультурных условий, в том числе «женского» фактора, который во многом определяет масштабы сельской повседневной жизни. Феномен белорусской крестьянки и ее роль в повседневной жизни деревни эпохи модернизации еще не стали объектами глубокого и всестороннего анализа для современных исследователей.

Целью исследования является комплексный исторический анализ эволюции правового положения крестьянок Беларуси во второй половине XIX – начале XX вв.

Объектом исследования являются крестьяне белорусского села второй половины XIX – начала XX вв. **Предмет** – положение крестьянок в рассматриваемый хронологический период. **Методологической основой** работы являются принцип историзма, системности и ценности в истории.

Основные положения, выносимые на защиту. Вторая половина XIX – начала XX вв. – это период начала модернизации государства, время значительных перемен в жизни белорусской деревни. Обычный уклад сельской жизни и традиционных институтов крестьянского мира подвергался мощному инновационному влиянию. Крестьянка, будучи носителем консервативного начала деревенского быта, оказалась более восприимчивой и быстрее адаптировалась, чем мужчина, к новым условиям жизни, к иной сути гендерных ролей в сельской общности. Процесс модернизации существенно раздвинул границы привычного мира крестьянки. Возросшая социальная мобильность сельского населения, в том числе и крестьянок, вызвала коренные перемены в повседневности деревни. В белорусском селе права женщин регулировались не только письменными законами, но и своеобразным составом их семейной жизни, который существовал независимо от действующих правовых норм и определялся понятием «обычное право». В конце XIX – начале XX вв. стремительно ослабевало влияние общины, прихода, двора. Серьезному испытанию подверглись семейно-брачные отношения. Сельская женщина была вынуждена приспосабливаться к новым условиям. В ходе такой адаптации правовое положение крестьянок потерпело значительные изменения. Менялись жизненные приоритеты, семейные стратегии, трудовые функции, сексуальное поведение. Крестьянки стали больше и решительнее обращаться в суды за защитой своих прав.

Структура и объем дипломной работы. Дипломная работа состоит из введения, трёх глав, заключения и списка используемой литературы. Общий объем работы – 68 страниц. Из них: список источников и литературы – 9 (143 наименований), реферат на белорусском, русском и английском языках – 3.

ABSTRACT

Ilyenkova Stanislava Vyacheslavovna

Topic: The evolution of the legal status of the peasants of Belarus in the second half of the XIX - early XX centuries.

Keywords: Law, custom, peasant women, evolution, modernization, inheritance, marriage, court, divorce.

Subject relevance consists in considering the contents of the daily life of the Belarusian village in the second half of the XIX - early XX centuries and understanding the essence of changes in the life of peasants in the era of modernization, taking into account the whole range of socio-cultural conditions, including the «female» factor, which largely determines the scale of rural everyday life. The phenomenon of the Belarusian peasant woman and her role in the daily life of the villages of the modernization era have not yet become the objects of a deep and comprehensive analysis for modern researchers.

Thesis purpose: – The study is a comprehensive historical analysis of the evolution of the legal status of the peasant women of Belarus in the second half of the XIX - early XX centuries.

The object of the study is the peasants of the Belarusian village of the second half of the XIX - early XX centuries. **The subject** is the position of the peasant women in the considered chronological period. The **methodological foundation** of the thesis is based on the principles of historicism, consistency and historical value.

The main provisions submitted for thesis defense: The second half of the XIX - early XX centuries - this is the period of the beginning of state modernization, the time of significant changes in the life of the Belarusian village. The usual way of rural life and the traditional institutions of the peasant world was subjected to powerful innovative influence. The peasant woman, being the bearer of the conservative beginnings of rural life, turned out to be more receptive and adapted faster than the man to new living conditions, to a different essence of gender roles in rural everyday life. The modernization process has significantly expanded the borders of the familiar world of the peasant woman. The increased social mobility of the rural population, including the peasant women, caused radical changes in the everyday life of the village. In a Belarusian village, women's rights were regulated not only by written laws, but also by the peculiar composition of their family life, which existed independently of existing legal norms and was defined by the concept of «customary law». In the late XIX - early XX centuries the influence of the community, ward, and court was rapidly weakening. Family-marital relations were severely tested. The rural woman was forced to adapt to new conditions. In the course of such an adaptation, the legal status of the peasant women underwent significant changes. Life priorities, family strategies, labor functions, sexual behavior changed. The peasant women began to appeal more and more decisively to the courts for the protection of their rights.

Structure and volume of the thesis: The thesis consists of an introduction, three chapters, a conclusion and the list of the used literature. The total amount of work consists of — 68 pages, including a list of sources and literature used (143 names); an abstract in the Belarusian, Russian and English languages.